אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת רמח

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ער"ח טבת תר"ע - יפו
נמען: הרב שלום אייזנבד

הרב קוק מספר מעשה: ר' לייב מקובנה לא רצה שר' ישראל סלנטר יגור בקובנה כאיש פרטי, אלא רק כמורה הוראה, כי רק מי שמשועבד לרבים יכול לדון אותם לכף זכות. הרב קוק גם כותב הערות הלכתיות, ומעיד שמכתב של הגאון המנוח נכתב בכתב ידו.

עיקרי הדברים

- מעשה בר' ישראל סלנטר - לדון לכף זכות.
- עדות על כתב יד.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ער"ח[4] טבת תר"עין.

לכי[5] הרב הגדול בתו"י[6] ר'[7] שלו'[8] אייזנבאד נ"י[9], שוי"ר[10].

אספר לכ"ת[11] מעשה ששמעתי. בימי הגאון ר' ליב קאוונער [הרב אריה לייב שפירא, רבה של קובנה] ז"ל[12] רצו נכבדי קאוונא שיתישב הגאון החסיד ר' ישראל סלנטער [רבי ישראל סלנטר, מייסד תנועת המוסר] ז"ל בקאוונא, וכשבאו לשאול ע"ז[13] דעת הגר"ל[14], אמר להם: אם הוא רוצה לקבל עליו משרה של הוראה טוב, ואם הוא רוצה לשבת בתור איש פרטי איני מרוצה בדבר. וכששאלו אותו טעמו אמר להם, שאפילו הגאון היותר גדול והצדיק היותר נשגב לא יוכל לעמד על דעתו של המשועבד להורות לרבים, [מי שמוטלת עליו האחריות לפסוק לציבור] ולדעת צרת נפשו, כדי לדון אותו לכף זכות.

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 ער"ח - ערב ראש חודש
5 לכי - לכבוד
6 בתו"י - בתורה ויראה
7 ר' - רבי
8 שלו' - שלום
9 נ"י - נרו יאיר
10 שוי"ר - שלום וישע רב
11 לכ"ת - לכבוד תורתו
12 ז"ל - זכרונו לברכה
13 ע"ז - על זה
14 הגר"ל - הגאון רבי שם שמתחיל באות ל (כגון לוי / ליב) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

תורות יותר טובות לא אוכל כעת להגיד לכת"ר[15], מפני רוב עבודת גוף ונפש. ידידו הק'[16] איה"ק[17] הנ"ל[18]

אולי ימצאו עוד רבים שלמים, שתספיק להם תשובה של מעשה רב זו, יוכל כת"ר[19] להראות להם ג"כ[20] דברי אלה. והבוחן כליות ולב ב"ה יודע כונתי בכל ענין זה, הנ"ל

הרש"ל[21] ויתר רבוותא כתבו מסברא דעת עצמם, [המהרש"ל ושאר רבותינו כתבו מסברת עצמם] אבל במנ"ח[22] [בספר "מנחת חינוך"] השיג בזה על מוהרי"ט[23], [על רבי יוסף מטראני] ואין כאן כח של השגה.

וע"ד[24] מכתבו של כמ"ח הגאון ז"ל, אני מעיד שראיתיו בכתי"ק[25], [בכתב ידו הקדוש] וחלילה לחשוד ת"ח[26] בזיופא, ד' ישמרנו. הנ"ל

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

15 לכת"ר - לכבוד תורתו

16 הק' - הקטן

17 איה"ק - אברהם יצחק הכהן קוק (חתימת הרב)

18 הנ"ל - הנזכר לעיל

19 כת"ר - כבוד תורתו

20 ג"כ - גם כן

21 הרש"ל - רבי שלמה לוריא (מהרש"ל)

22 במנ"ח - במנחת חינוך

23 מוהרי"ט - מורנו הרב רבי שמות שמתחילים באותיות י, ט (למשל: יעקב + טוביה) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

24 וע"ד - ועל דבר

25 בכתי"ק - בכתב ידו הקדושה

26 ת"ח - תלמידי חכמים